

Brabantse burgers in beeld 2021

Tabellenboek

HET **pon | telos**

Brabantse burgers in beeld 2021

Tabellenboek

I. van Roover PhD

S. Paenen MSc

drs. M. van Duren

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek verricht in opdracht van

Provincie Noord-Brabant

Auteur(s)

I. van Roover PhD
S. Paenen MSc
drs. M. van Duren

Opmaak tabellen en figuren

S. ten Thije

Fotograaf

J. van Belkom

Publicatienummer

210220-1

Datum

februari 2021

© 2021 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Resultaten uitgesplitst per COROP regio

In dit tabellenboek worden de resultaten van de burgerperspectief meting 2021 uitgesplitst per COROP regio weergegeven. In de tabellen worden significante verschillen tussen de COROP regio's aangeduid met groen (positieve afwijking), dan wel rood (negatieve afwijking).

Het geluksgevoel van Brabanders

Tabel 1 Perspectief van Brabanders – Geluksgevoel (gemiddelde score)

	Noordoost Brabant	Midden Brabant	Zuidoost Brabant	West Brabant
Hoe gelukkig voel je je vandaag?	7,0	7,2	7,0	7,0
Hoe gelukkig voelde je je afgelopen maand?	6,8	6,9	6,0	7,0

Wat gaat er (niet) goed in Brabant?

Tabel 2 Op welke terreinen vind je dat het goed gaat in Brabant?
Je mag maximaal drie antwoorden aanklikken (n=1239/%)

	Noordoost Brabant	Midden Brabant	Zuidoost Brabant	West Brabant
Werkgelegenheid	29	30	31	18
Onderzoek en technologie	31	21	42	20
Onderwijs	20	25	17	22
Mobiliteit (openbaar vervoer en wegen)	20	22	15	20
Bescherming tegen het water	18	15	11	16
Veiligheid op straat	13	14	15	13
(Gezondheids)zorg	12	15	9	9
Kunst en cultuur	10	6	6	7
Landbouw	4	5	7	7
Huisvesting	4	5	5	4
Dierenwelzijn	5	2	6	4
Terrorisme	3	6	4	3
Geen van deze	3	6	5	5
Integratie van minderheden (vluchtelingen en migranten)	4	1	4	3
Armoede	3	2	2	3
Milieuproblemen en klimaatverandering	3	4	1	5
Anders, namelijk	0	0	0	1
Dat weet ik niet	23	21	18	28

Tabel 3 Op welke terreinen liggen volgens jou op dit moment de grootste uitdagingen voor Brabant? Je mag maximaal drie antwoorden aanklikken (n=1239/%)

	Noordoost Brabant	Midden Brabant	Zuidoost Brabant	West Brabant
(Gezondheids)zorg	52	46	43	47
Huisvesting	38	23	37	41
Werkgelegenheid	30	28	27	29
Veiligheid op straat	24	24	21	33
Milieuproblemen en klimaatverandering	24	31	30	18
Onderwijs	16	21	16	20
Armoede	14	22	22	17
Landbouw	17	15	13	10
Integratie van minderheden (vluchtelingen en migranten)	10	8	13	8
Mobiliteit (openbaar vervoer en wegen)	7	9	11	8
Dat weet ik niet	6	6	6	5
Kunst en cultuur	4	4	6	8
Dierenwelzijn	4	7	2	7
Onderzoek en technologie	7	4	5	3
Terrorisme	4	2	5	3
Anders, namelijk	4	5	3	6
Bescherming tegen het water	3	2	1	2
Geen van deze	1	0	1	0

Verkiezingen

Tabel 4 Op welke politieke partij verwacht je te gaan stemmen tijdens de Tweede Kamerverkiezingen in maart? (973=/%)¹

	Noordoost Brabant	Midden Brabant	Zuidoost Brabant	West Brabant
VVD	15	14	17	15
PvdA	4	6	5	4
SP	9	2	3	4
PVV	8	13	9	12
CDA	13	7	7	7
D66	7	9	5	5
ChristenUnie	1	1	2	1
GroenLinks	6	10	8	5
SGP	0,2	1	0,4	0
Partij voor de Dieren	4	2	4	4
50PLUS	1	1	0	1
Denk	0	1	0	1
Forum voor Democratie	1	3	3	3
Ik stem blanco	0	0	0	1
Weet ik (nog) niet	27	25	33	30
Wil ik niet zeggen	4	4	2	7
Anders	1	2	1	2

¹ Het potentiële stemgedrag van Brabanders in het Brabantpanel is geen concrete voorspelling van het daadwerkelijke uitkomst van verkiezingen. Dit is van vele factoren afhankelijk, bijvoorbeeld van de opkomst tijdens de verkiezingsdag.

De overheid

Tabel 5 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/ geen mening
De overheid doet onvoldoende voor mensen zoals ik	Noordoost Brabant	25	33	39	3
	Midden Brabant	24	38	35	3
	Zuidoost Brabant	27	35	35	4
	West Brabant	34	34	28	4
Mensen zoals ik hebben geen enkele invloed op wat de overheid doet	Noordoost Brabant	39	26	34	1
	Midden Brabant	40	27	32	1
	Zuidoost Brabant	44	19	33	3
	West Brabant	49	25	25	2
De meest politici zijn bekwame mensen die weten wat ze doen	Noordoost Brabant	38	36	25	2
	Midden Brabant	32	35	27	6
	Zuidoost Brabant	40	27	31	3
	West Brabant	33	36	30	2
Kamerleden en ministers geven niet veel om wat mensen zoals ik denken	Noordoost Brabant	35	28	34	3
	Midden Brabant	34	31	32	4
	Zuidoost Brabant	35	29	33	3
	West Brabant	39	31	28	2

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid

Gezondheid nu nog belangrijkere Brabantse uitdaging

Tabel 6 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/ geen mening
Ik heb er vertrouwen in dat ik in de huidige Brabantse samenleving gezond oud kan worden	Noordoost Brabant	64	21	10	5
	Midden Brabant	58	31	7	5
	Zuidoost Brabant	60	29	8	3
	West Brabant	54	31	11	4
Ik heb er vertrouwen in dat ik in de toekomstige Brabantse samenleving gezond oud kan worden	Noordoost Brabant	64	25	7	5
	Midden Brabant	56	32	6	6
	Zuidoost Brabant	53	31	12	5
	West Brabant	55	32	8	6
Ik maak me zorgen over de luchtkwaliteit in mijn leefomgeving	Noordoost Brabant	49	26	23	2
	Midden Brabant	40	31	27	2
	Zuidoost Brabant	46	31	19	4
	West Brabant	41	29	27	4

Ondermijning

Zorgen van Brabanders over ondermijning stabiel

Tabel 7 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet
Ik maak me zorgen over drugs-criminaliteit in Brabant (onder andere illegaal wiet verbouwen, XTC-labs)	Noordoost Brabant	73	14	11	2
	Midden Brabant	60	27	10	4
	Zuidoost Brabant	67	15	15	3
	West Brabant	70	17	11	3
Ik maak me zorgen dat leegstaande bedrijfspanden en voormalig agrarische gebouwen gebruikt worden voor illegale praktijken	Noordoost Brabant	67	15	14	4
	Midden Brabant	60	25	11	4
	Zuidoost Brabant	59	18	17	6
	West Brabant	67	21	10	2
De bedreiging van burgemeesters en wethouders in Brabant vind ik een probleem	Noordoost Brabant	72	13	7	8
	Midden Brabant	68	22	4	6
	Zuidoost Brabant	70	16	6	8
	West Brabant	69	20	5	7

Veiligheidsgevoel

Tabel 8 Perspectief van Brabanders – Vertrouwen in de overheid (%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet
Ik heb vertrouwen in de medemens	Noordoost Brabant	67	20	12	1
	Midden Brabant	65	25	8	3
	Zuidoost Brabant	60	28	11	1
	West Brabant	57	29	13	1
Ik heb vertrouwen in de nationale overheid	Noordoost Brabant	49	30	20	2
	Midden Brabant	45	30	24	1
	Zuidoost Brabant	51	23	23	2
	West Brabant	43	31	25	2
Ik heb vertrouwen in politie en justitie	Noordoost Brabant	60	23	16	2
	Midden Brabant	59	23	16	2
	Zuidoost Brabant	57	20	21	2
	West Brabant	49	26	23	1
Ik heb vertrouwen in de manier waarop mijn gemeente wordt bestuurd	Noordoost Brabant	50	25	21	5
	Midden Brabant	47	36	14	4
	Zuidoost Brabant	43	33	20	4
	West Brabant	48	34	16	2
Ik heb vertrouwen in het functioneren van de Brabantse overheid	Noordoost Brabant	44	38	15	4
	Midden Brabant	37	43	15	5
	Zuidoost Brabant	45	33	14	9
	West Brabant	43	40	14	4
Ik heb vertrouwen in het functioneren van de veiligheidsregio's in Brabant	Noordoost Brabant	54	27	14	5
	Midden Brabant	51	33	10	6
	Zuidoost Brabant	54	27	12	7
	West Brabant	52	31	12	6

Tabel 9 Wrijving tussen groepen in Brabant volgens Brabanders – hoe hoger hoe meer wrijving (%)

Gemiddelde mate van wrijving*	Noordoost Brabant	Midden Brabant	Zuidoost Brabant	West Brabant
Mensen die het in dit land voor het zeggen hebben en de rest van de bevolking	6.5	6.7	6.4	6.4
Mensen met en zonder een migratieachtergrond	6.3	6.6	6.4	6.5
Verschillende religieuze groeperingen	6	6.2	6.4	6.4
Arme en rijke mensen	5.9	6.0	6.0	6.3
Hoog- en laagopgeleiden	5.7	5.8	5.7	5.9
Werkgevers en werknemers	5.2	5.6	5.3	5.6
Ouderen en jongeren	5.2	5.4	5.7	5.7
Zieken en gezonde mensen	4.9	5.1	5.0	5.2

* (Gemiddeld cijfer, 1 is "helemaal geen wrijving" en 10 is "zeer veel wrijving").

Energietransitie en klimaatproof Brabant

Klimaatverandering en landbouw in Brabant

Tabel 10 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/geen mening
Ik maak me zorgen over het klimaat	Noordoost Brabant	63	21	14	1
	Midden Brabant	62	19	18	1
	Zuidoost Brabant	55	28	15	2
	West Brabant	55	29	13	2
Ik heb er vertrouwen in dat we in de toekomst voldoende kunnen besparen op energie-verbruik	Noordoost Brabant	46	31	18	5
	Midden Brabant	47	35	13	5
	Zuidoost Brabant	48	31	16	6
	West Brabant	46	33	17	5

Tabel 11 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/geen mening
Ik heb vertrouwen in de overgang van Brabant naar duurzame landbouw (onder andere terugdringen van uitstoot broeikasgassen veehouderij, duurzaam produceren)	Noordoost Brabant	40	24	28	8
	Midden Brabant	36	36	23	6
	Zuidoost Brabant	35	36	22	8
	West Brabant	39	36	17	9

Tabel 12 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/geen mening
Ik heb vertrouwen in het idee dat alle grondstoffen oneindig vaak (her)gebruikt kunnen en moeten worden om verspilling te voorkomen (circulaire economie)	Noordoost Brabant	51	25	17	8
	Midden Brabant	46	31	18	5
	Zuidoost Brabant	47	28	17	7
	West Brabant	48	30	16	6

Tabel 13 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/ geen mening
Door de keuzes die ik maak, kan ik helpen klimaatverandering tegen te gaan	Noordoost Brabant	63	24	9	5
	Midden Brabant	60	27	8	5
	Zuidoost Brabant	58	28	10	4
	West Brabant	55	31	11	4
De overheid moet bereid zijn veel te besteden om ervoor te zorgen dat iedereen in Nederland mee kan doen met het verduurzamen van de eigen woning	Noordoost Brabant	72	17	6	5
	Midden Brabant	63	27	7	3
	Zuidoost Brabant	65	23	8	5
	West Brabant	71	20	6	3
Iedereen in de Brabantse samenleving, waaronder ikzelf, is verantwoordelijk om bij te dragen aan stikstofreductie	Noordoost Brabant	33	40	20	8
	Midden Brabant	34	34	20	12
	Zuidoost Brabant	36	35	18	11
	West Brabant	35	36	18	11

Duurzame verstedelijking, vitaal platteland en mobiliteit

Duurzame verstedelijking

Druk op de Brabantse woningmarkt

Tabel 14 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/geen mening
Ik maak me zorgen over het tekort aan betaalbare koopwoningen voor starters in Brabant	Noordoost Brabant	75	14	6	5
	Midden Brabant	70	16	6	8
	Zuidoost Brabant	70	20	6	5
	West Brabant	73	15	6	6
Ik maak me zorgen over het tekort aan sociale huurwoningen in Brabant	Noordoost Brabant	74	12	7	7
	Midden Brabant	69	16	7	8
	Zuidoost Brabant	70	17	8	6
	West Brabant	68	16	10	6

Leefbaarheid en leefomgeving onder druk

Tabel 15 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/geen mening
Ik maak me zorgen over de leefbaarheid in Brabantse dorpen	Noordoost Brabant	42	31	22	5
	Midden Brabant	32	56	27	6
	Zuidoost Brabant	34	40	21	6
	West Brabant	41	34	20	5
Het groeiende aantal distributiecentra vormt een bedreiging voor de uitstraling van het Brabantse landschap	Noordoost Brabant	42	33	20	7
	Midden Brabant	41	30	24	6
	Zuidoost Brabant	37	32	26	6
	West Brabant	51	26	19	5

Mobiliteit

Tabel 16 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/ geen mening
Ik geloof in vernieuwende duurzame verkeersoplossingen om doorstroming te garanderen (anders dan meer asfalt en klassiek openbaar vervoer)	Noordoost Brabant	52	29	11	9
	Midden Brabant	46	34	13	7
	Zuidoost Brabant	43	30	18	9
	West Brabant	47	30	13	11
Ik verwacht dat ik over 15 jaar in een elektrische auto rijd (of een voertuig op andere duurzame brandstof, zoals waterstof)	Noordoost Brabant	48	18	21	13
	Midden Brabant	49	17	23	11
	Zuidoost Brabant	53	20	18	9
	West Brabant	48	19	22	12

Duurzame concurrerende economie

Vertrouwen in economie

Tabel 17 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/ geen mening
Ik heb vertrouwen in de ontwikkeling van de Brabantse economie	Noordoost Brabant	64	24	8	4
	Midden Brabant	63	29	5	4
	Zuidoost Brabant	62	28	3	7
	West Brabant	56	32	8	4

Aanpassen aan nieuwe competenties en een leven lang leren

Tabel 18 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stellingen?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/ geen mening
Ik verwacht dat ik me voldoende kan aanpassen aan nieuwe competenties die van me gevraagd worden op mijn werk	Noordoost Brabant	51	18	6	25
	Midden Brabant	64	13	2	22
	Zuidoost Brabant	54	18	5	24
	West Brabant	53	15	4	29
Ik vind het belangrijk om een leven lang te kunnen leren (mezelf te kunnen blijven ontwikkelen, bij te blijven)	Noordoost Brabant	78	17	4	1
	Midden Brabant	77	18	4	1
	Zuidoost Brabant	73	18	7	2
	West Brabant	70	22	6	2

Beschikbaarheid goed personeel

Tabel 19 In hoeverre ben je het eens of oneens met onderstaande stelling?(%)

		(Helemaal) eens	Noch eens, noch oneens	(Helemaal) oneens	Weet niet/ geen mening
Ik maak me zorgen over het feit dat er binnen bepaalde beroepsgroepen moeilijk aan goed personeel te komen is	Noordoost Brabant	78	17	4	1
	Midden Brabant	77	18	4	1
	Zuidoost Brabant	73	18	7	2
	West Brabant	70	22	6	2

HET **pon | telos**

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

30

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- > VEERKRACHT
- > RUIMTE EN ENERGIE
- > OMGEVING
- > ARBEID
- > CULTUUR
- > ERFGOED
- > MIGRATIE
- > PARTICIPATIE
- > JEUGD
- > STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- > PROVINCIES
- > GEMEENTEN
- > ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- > FONDSEN

HET
pon | telos

Over Het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 30 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon-telos.nl
hetpon-telos.nl